

4. Использование металла в интерьере. Использование металла в дизайне и декоре интерьера
URL: <https://interior.ru-best.com/mebel/ispolzovanie-metalla-v-interere-ispolzovanie-metalla-v-dizayne-i-dekore-interera#e80>

ӘОК515.74.18

ШАҒЫН СӘУЛЕТ ФОРМАЛАРЫН ЖАСАУДА ТҮЗУ СЫЗЫҚТЫ БЕТТЕРДІ ҚОЛДАНУ

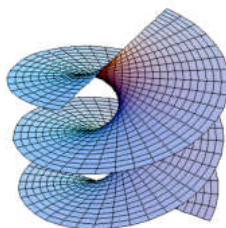
Елмурзаева Нұрай Болатқызы

nurka11.00@mail.ru

Л.Н. Гумилев ат. ЕҰУ Диз-41 тобы білім алушысы, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
Ғылыми жетекші – магистр, аға оқытушы Тулеуова Г.К.

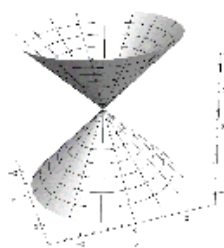
Бет - негізгі геометриялық ұғымдардың бірі. Бетке геометрияның әр саласында әр түрлі мағына беріледі. Беттің топологиялық құрылысы екі өлшемді көп бейне ретінде: тұйық бет, ашық бет, бағдарланған бет, бағдарланбаған бет, т.б. болып бірнеше түрге ажыратылады.

Винттік бет - қозғалмайтын осьті бірқалыпты айналатын, сонымен бір мезгілде әлгі осьтің бағыты бойынша бірқалыпты жылжитын жазық қисықтың түзетін беті.

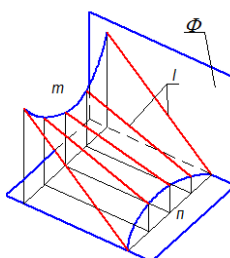
Сурет-1. Винттік бет

Конустық бет - бір ұшы қозғалмайтын нүктеде болатын түзу сызықтың(жасаушының) берілген қисық сызықтың(бағыттаушының) бойымен жылжуынан түзілетін кеңістіктік бет.

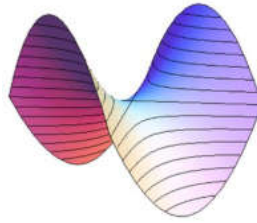
Сурет-2. Конустық бет

Цилиндрлік бет - түзудің(жасаушының) өз-өзіне параллел орын ауыстыруынан және берілген түзуді қиюынан түзілетін бет.

Сурет-3. Цилиндрлік бет

Гиперболалық параболоид (құрылыста «гипар» деп аталады) - пішіннің тік бұрышты координаттар жүйесінде сипатталған беті [1].

Сурет-4. Гиперболалық параболоид

Гиперболалық параболоид-сызықты бет. 4 нүктедегі кейбір функцияның билинарлық интерполяциясы нәтижесінде пайда болатын бет гиперболалық параболоид болып табылады.

2. Шағын сәулет формалар

Шағын сәулет формалары дегеніміз - өзіндік қарапайым функциялары бар және да мұның сәулеттік ансамблінің жалпы құрамын толықтыратын негизгі сәулеттік құрылымдар, жабдықтар және көркемдік-декор элементтері. Шағын сәулет нысандарына баспалдақтар, қоршаулар, мүсіндер, субұрқақтар, сыртқы жарықтандыру (ландшафтық шамдар), плакаттар мен жарнамаларға арналған стендтер, бақ пен саябақ құрылымдары (күрекелер, ротундар, перголалар, ландшафтық көгалдандыру мүсіндері, гүл алаңдары, саябақ орындары және басқа да жиһаздары), мемориалдық сәулеттің орташа өлшемдері (обелисктер, мемориалдық тақталар және мемориалдық орындар), қалалық көше жиһаздары, урналар, балалар ойына алаңдары; дүңгіршектер, павильондар, сауда дүңгіршектері, сауда автоматтары және т.б.

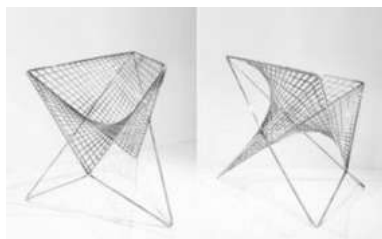

Сурет-5. Ағаш орындық

ШСФ декоративті-утилитарлы болып, ал өндіріс әдісі бойынша стандартты элементтер мен құрылымдардан стандартты конструкциялар бойынша жасалған және арнайы өзіріленген жобалар бойынша жасалған деп бөлінеді [2].

3. Түзу сызықты беттерді қолдану

Шағын сәулет формалардың ең анық сызықты бет қолданылуы және танымалы ол Лос-Анджелестегі гиперболалық параболоид кресло болып табылады. Оны 3-ші суретте көре аласыз. Лос-Анджелестегі дизайнер өзінің мүсіндік креслоларын ойластырған кезде, ол орындықтың арқалықтың және қолтықтың рөлін атқаратын біртұтас бет жасағысы келді. Оның үстіне мұның бәрін минималды құрылым қолдауы керек еді. Барлығы ойдағыдай өтті. Алайда, орындықтың өзі гиперболалық параболоидқа ұқсайды, бірақ оның барлық компоненттерін жасау оңай. Маңыздысы, бүкіл құрылым отырғызылған адамның денесі оңтайлы, ыңғайлы күйде болатындай етіп калибрленген және бұл жұмыс 2013 жылы Халықаралық қазіргі заманғы жиһаз жәрмеңкесінде беделді дизайн сыйлығын жеңіп алды [3].

Сурет-6. Гиперболалық параболоид кресло

Осы кресло әрі оңай әрі өте қиын болып келеді. Көзге өте жағымды көрінеді, заманауи стандарттарға сай және де қоршаған ортаға ұйқасып оны толықтырады

Marc Fornes / Theverymany жақында Род-Айлендтегі колледждің бейнелеу өнері орталығының кіреберісінде орналасқан ең соңғы мүсіндік қондырғысын, Нураболе, аяқтады. Мүсінді құрайтын жасыл қисықтардың дизайны Нураболе колледж келушілерін қондырғының ішін аралап, қарауға шақырады.

Сурет-7. Род-Айлендтегі тойтарма алюминий мүсіні

Мүсіннің қисықтығы біртұтас құрылымдық жүйе ретінде жұмыс істейтін алюминий элементтерінің қабаттасуымен жасалған. 582 элементтен жасалған және 10 082 тойтармаға біріктірілген алюминий құрылымы күн сәулесінің өтуі үшін перфорацияланған. Марк Форнес / Тверемани тиімді геометриялық негізге негізделген беттік топологияны жасады.

Қорытынды

Қорыта келгенде осы барлық формалар кез келген жерде қолдануға болады тіпті қарапайым ғана бір түзу сызықты бет қоршаған ортаның барлық салаларын қамтиды. Осы келтірілген мысал соған айғақ. Барлық беттерді қарастырып олардың қандай формада екенің және қандай қасиеттері бар екенің қарастырдық. Әсіресе гиперболалық параболоид бетін анық қарастырдық. Атақты гиперболалық параболоид кресло, гиперболалық параболоид мүсін және біз қарастырған гиперболалық параболоид формасы және оның шағын сәулет формарында қолдану.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Иванов Г.С. Конструирование технических поверхностей – М.: Машиностроение, 1987.- 192 с.
2. Красильникова Г. А. Начертательная геометрия и инженерная графика. Краткий курс лекций по начертательной геометрии: учеб. пособие / Г.А. Красильникова, М.С. Кокорин. Н.С. Иванова. - СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2016. - 88 с
3. Онлайн ресурс; URL: <https://archello.com/product/parabola-chair>

ӨОК712. 41.3

АДАМНЫҢ ТҮСТІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚАБЫЛДАУЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Ержанқызы Айгерім

aygerim.yerzhankyzy@mail.ru

Л.Н.Гумилев ат. ЕҰУнің «Дизайн және ИГ» кафедрасының студенті,